

Gesetz-Sammlung

für die

Königlichen Preussischen Staaten. Państw Królestwa Pruskiego.

N° 48.

ZBIÓR PRAW

dla

(Nr. 3676.) Statut des Koppen-Schönaauer Deichverbandes. Vom 29. November 1852.

(Nr. 3676.) Statut Koppen-Schoenauskiego towarzystwa grobelnego. Z dn. 29. Listopada 1852.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen u. u.

My Fryderyk Wilhelm, z Bożej łaski, Król Pruski i t. d.

Nachdem es für erforderlich erachtet worden, die Grundbesitzer der Oderniederung zwischen Koppen und Schönau, im Kreise Bries der Regierungsbezirks Breslau, Behufs der gemeinsamen Anlegung und Unterhaltung von Deichen gegen die Ueberschwemmungen der Oder zu einem Deichverbande zu vereinigen, und nachdem die gesetzlich vorgeschriebene Anhörung der Betheiligten erfolgt ist, genehmigen Wir hierdurch auf Grund des Gesetzes über das Deichwesen vom 28. Januar 1848. §§. 11. und 15. (Gesetz-Sammlung vom Jahre 1848. Seite 73.) die Bildung eines Deichverbandes unter der Benennung:

Gdy za potrzebném uznano, właścicieli gruntów niziny nad Odrą między Koppen i Schoenau w powiecie Brzegskim w obwodzie Regencyjnym w Wrocławiu celem spólnego założenia i utrzymywania grobli przeciw zalewom Odry do towarzystwa grobelnego połączyć, i gdy przepisane wedle praw wysłuchanie interesentów nastąpiło, przyzwalamy niniejszém na mocy ustawy względem spraw grobelnych z dnia 28. Stycznia 1848. §§. 11. i 15. (Zbiór praw z roku 1848. str. 73) utworzenie towarzystwa grobelnego pod nazwą:

„Koppen-Schönaauer Deichverband“
und ertheilen demselben nachfolgendes Statut:

„Koppen-Schoenauskie towarzystwo grobelne“
udzielając mu następujący statut:

Erster Abschnitt.

Umfang und Zweck des Deichverbandes.

§. 1.

In der Niederung, welche sich am linken Oderufer von Koppen bis Schönau erstreckt,
Jahrgang 1852. (Nr. 3676.)

Ausgegeben zu Berlin den 31. Dezember 1852.

Rozdział pierwszy.

Objętość i cel towarzystwa grobelnego.

§. 1.

W nizinie rozciągającej się na lewym brzegu Odry od Koppen aż do Schoenau właściciele
[154]

Wydany w Berlinie dnia 31. Grudnia 1852.

werden die Eigenthümer aller eingedeichten und noch einzudeichenden Grundstücke, welche ohne Verwallung bei einem Wasserstande von 22 Fuß am Brieger oberen Schleusenpegel der Ueberschwemmung unterliegen würden, zu einem Deichverbande vereinigt.

Der Verband bildet eine Korporation und hat seinen Gerichtsstand bei dem Kreisgerichte zu Brieg.

§. 2.

Dem Deichverbande liegt es ob, für die Herstellung eines Deiches von 12 Fuß Kronenbreite in der Höhe von 2 Fuß über dem bekannten höchsten Wasserstande (22 Fuß 1 Zoll am oberen Schleusenpegel in Brieg) und mit dreifüßiger vorderer, zweifüßiger hinterer Böschung Sorge zu tragen. Wenn spätere Erfahrungen eine größere Höhe oder Stärke des Deiches zum Schutze gegen den höchsten Wasserstand gebieten, so ist dieselbe nach Anordnung der Staatsbehörden vom Deichverbande herzustellen.

Wenn zur Erhaltung des Deiches eine Uferdeckung nöthig wird, so hat der Deichverband dieselbe auszuführen, vorbehaltlich seiner Ansprüche an andere Verpflichtete.

§. 3.

Die Anlegung und Unterhaltung der Entwässerungsgräben in der Niederung ist auch ferner von denjenigen zu bewirken, welchen dieselbe bisher oblag.

Die regelmäßige Räumung der Hauptgräben wird aber unter die Kontrolle und Schau der Deichverwaltung gestellt. Das Wasser der Hauptgräben darf ohne widerrufliche Genehmigung des Deichhauptmanns von Privatpersonen weder aufgestaut, noch abgeleitet werden.

wszystkich gruntów, które groblami są otoczone albo jeszcze otoczonemi być mają, i któreby bez obwałowania przy stanie wody 22 stóp wedle wodoskazu Brzegskiego wyższego nad słuza wylewowi podlegały, do towarzystwa grobelnego połączonymi zostaną.

Towarzystwo tworzy korporacją i ma swoją siedzibę u sądu powiatowego w Brzegu.

§. 2.

Towarzystwo grobelne jest obowiązane, mieć staranie o założeniu grobli w szerokości 12 stóp na wierzchu a we wysokości 2 stóp nad wiadomym najwyższym stanem wody (22 stóp 1 cal wedle wodoskazu Brzegskiego wyższego nad słuza) i ze spadzistością trzech stóp na przodku i dwóch stóp na tylnej stronie. Jeżeli późniejsze doświadczenia okażą, iż wysokość albo grubość grobli we większych rozmiarach na cel ochrony przeciwko najwyższemu wodostanowi są potrzebnymi, natenczas takowe według rozporządzenia władz Rządowych towarzystwo grobelne wykonać powinno.

Jeżeli do utrzymania grobli pokrycie brzegu potrzebnem się stanie, natenczas towarzystwo grobelne takowe powinno wykonać ze zastrzeżeniem swoich pretensyi do innych obowiązanych.

§. 3.

Założenie i utrzymywanie rowów celem osuszenia założonych w nizinie również na przyszłość do tych należy, którzy aż dotąd do tego byli obowiązani.

Regularne czyszczenie rowów głównych stanie się pod kontrolą i rewizją administracyi grobelnej. Bez odwołanego przyzwolenia naczelnika grobelnego nie wolno osobom prywatnym wodę rowów głównych ani przytrzymać ani spuszczać.

Dagegen hat jeder Grundbesitzer der Niederung das Recht, die Aufnahme des Wassers, dessen er sich entledigen will, in die Hauptgräben zu verlangen.

Die Zuleitung muß aber an den vom Deichhauptmann vorzuschreibenden Punkten geschehen.

§. 4.

Der Verband hat in dem die Niederung gegen den Strom abschließenden Deiche die erforderlichen Auslaßschleusen (Deichsiele) für die Hauptgräben anzulegen und zu unterhalten.

Ueber die vom Verbande zu unterhaltenden Deichstrecken, Hauptgräben, Schleusen, Brücken etc. und über die sonstigen Grundstücke des Verbandes ist ein Lagerbuch vom Deichhauptmann zu führen und vom Deichamte festzustellen. Die darin vorkommenden Veränderungen werden dem Deichamte bei der jährlichen Rechnungsabnahme zur Erklärung vorgelegt.

Zweiter Abschnitt.

Verpflichtungen der Deichgenossen. Geldleistungen. Bestimmung der Höhe derselben und Veranlagung nach dem Deichkataster.

§. 5.

Die Arbeiten des Deichverbandes werden nicht durch Naturalleistung der Deichgenossen, sondern durch die Deichbeamten für Geld aus der Deichkasse ausgeführt. Die erforderlichen Mittel zu den Arbeiten, zur Besoldung der Deichbeamten und zur Verzinsung und Tilgung der zum Besten des Verbandes etwa kontrahirten Schulden haben die Deichgenossen nach dem von der Regierung zu Breslau ausgefertigten Deichkataster vom 24. August 1852. aufzubringen.

Za to każdy posiedziciel gruntu w nizinie ma prawo żądać, aby woda, której się chce pozbyć, do rowów głównych przyjętą była.

Doprowadzenie jednak na punktach przepisanych przez naczelnika grobelnego nastąpić musi.

§. 4.

Towarzystwo powinno w grobli, ograniczającej nizinę przeciwko rzece, potrzebne śluzy ściekowe (śluzy pod groblą) dla rowów głównych założyć i utrzymywać.

Względem przestrzeni grobelnych, rowów głównych, upustów, mostów i t. d., które towarzystwo ma utrzymywać i względem innych gruntów towarzystwa naczelnik grobelny prowadzi księgę gruntową, którą urząd grobelny ustanowi. Zachodzące w takowej zmiany urzędowi grobelnemu przy rocznem odebraniu rachunków do oświadczenia przedłożone zostaną.

Rozdział drugi.

Obowiązki spółników grobelnych. Opłaty pieniężne. Ustanowienie ilości tychże i rozłożenie wedle katastru grobelnego.

§. 5.

Roboty towarzystwa grobelnego nie zostaną wykonane przez pracę spółników grobelnych in natura, lecz przez urzędników grobelnych za pieniądze z kasy grobelnej. Potrzebne środki do robót, do salaryi urzędników grobelnych i do opłacania prowizyi i umorzenia na korzyść towarzystwa zaciągniętych długów, spółnicy grobelni obmyślić mają wedle katastru grobelnego z dnia 24. Sierpnia 1852., który przez Regencyą w Wrocławiu wygotowanym zostanie.

§. 6.

Zur Unterhaltung der Deich- und Entwässerungsanlagen soll zunächst der Ertrag der Gräferei auf dem gesamten, resp. schon vorhandenen und noch herzustellenden Deiche verwendet, außerdem aber von den geschützten Grundstücken ein Deichkassenbeitrag erhoben werden, welcher für jezt auf jährlich zwei Silbergroschen sechs Pfennige für den Normalmorgen festgesetzt wird.

Wenn die Erfüllung der Sozietätszwecke einen größeren Aufwand erfordert, so muß dieser Mehrbetrag als außerordentlicher Beitrag ausgeschrieben und von den Deichgenossen aufgebracht werden. Namentlich gilt dies auch für die Kosten der ersten normalmäßigen Herstellung des ganzen Deiches, bis zu deren Vollendung in der Regel jährlich mindestens der vierfache Betrag der gewöhnlichen Deichkassenbeiträge einzuziehen ist.

§. 7.

Wenn die gewöhnlichen Deichkassenbeiträge, nachdem daraus für die Sozietätszwecke bestimmungsmäßig gesorgt worden, Ueberschüsse ergeben, so sollen diese bis zur Höhe von zweitausend Thalern zu einem Reservefonds gesammelt und mit guter Sicherheit zinsbar belegt werden. Der Reservefonds darf nicht zu den laufenden und gewöhnlichen Ausgaben des Verbandes, sondern allein für folgende Zwecke verwendet werden:

- a) für die Herstellung der durch Eisgang oder Hochwasser zerstörten oder ungewöhnlich beschädigten Deiche, soweit die Herstellungskosten aus den gewöhnlichen Einnahmen nicht bestritten werden können;
- b) für den Neubau der vorhandenen Auslaßschleusen;
- c) für Ausführung von Meliorationsanlagen.

§. 6.

Na cel utrzymywania zakładów grobelnych i osuszenia najprzód dochód trawników na całej grobli, która już istnieje i jeszcze ma być założoną, ma być obróconym, a prócz tego od chronionych gruntów składka do kasy grobelnej się ma pobierać, która na teraz corocznie dwa srebrne grosze sześć fenygów od morgi normalnej wynosi.

Jeżeli zaś dokonanie celów stowarzyszenia większego wymaga expensu, natenczas taż wyższa kwota jako składka nadzwyczajna wypisaną i od spółników grobelnych uiszczoną być musi. Mianowicie to się rozumi o kosztach pierwszego normalnego założenia całej grobli; aż do ukończenia takowej zazwyczaj rocznie przynajmniej czterokrotna kwota zwyczajnych składek do kasy grobelnej ma być ściągniętą.

§. 7.

Jeżeli po stósowném do przepisów uskrośnieniu celów towarzystwa zwyczajne składki kasy grobelnej przewyżki wykażą, natenczas też same aż do sumy dwóchtysięcy talarów na fundusz rezerwowy zebrane i pod dobrém zabezpieczeniem na procenta umieszczone być mają. Fundusz rezerwowy nie na bieżące i zwyczajne wydatki towarzystwa, lecz tylko na cele następujące obróconym być może:

- a) za reparacją grobel przez bieg kry lub wezbranie wody zniweczonych lub nadzwyczajnie uszkodzonych, o ile kosztu reparacyi ze zwyczajnych dochodów pokryte być nie mogą;
- b) na wybudowanie istnących upustów ściekowych;
- c) na uskutecznienie nowych zakładów melioracyjnych.

§. 8.

Die gewöhnlichen Deichkassenbeiträge sind zu ermäßigen, wenn sie nach vollständiger Bildung des Reservefonds Ueberschüsse über das jährliche Bedürfnis des Verbandes ergeben.

§. 9.

Die Deichgenossen sind bei Vermeidung der administrativen Exekution gehalten, die gewöhnlichen Deichkassenbeiträge in halbjährigen Terminen, am 2. Januar und 1. Juli jeden Jahres, unermindert zur Deichkasse abzuführen. Ebenso müssen die außerordentlichen Beiträge in den durch das Ausschreiben des Deichhauptmanns bestimmten Terminen abgeführt werden.

§. 10.

Die Verbindlichkeit zur Entrichtung der Deichkassenbeiträge ruht, gleich der sonstigen Deichpflicht, als Reallast unablässlich auf den Grundstücken, sie ist den öffentlichen Lasten gleich zu achten und hat in Kollisionsfällen vor denselben den Vorzug.

Die Erfüllung der Deichpflicht kann von dem Deichhauptmann in eben der Art, wie dies bei den öffentlichen Lasten zulässig ist, durch Exekution erzwungen werden.

Die Exekution findet auch statt gegen Pächter, Nutznießer oder andere Besitzer des verpflichteten Grundstücks, vorbehaltlich ihres Regresses an den eigentlich Verpflichteten. Bei Besitzveränderungen kann sich die Deichverwaltung auch an den im Kataster genannten Eigenthümer so lange halten, bis ihr die Besitzveränderung zur Berichtigung des Deichkatasters angezeigt und so nachgewiesen ist, daß auf Grund dieser Nachweise die Berichtigung erfolgen kann.

Bei vorkommenden Parzellirungen müssen die Deichlasten auf die Trennstücke verhältnismäßig

§. 8.

Zwyszajne składki do kasy grobelnej maja być zniżone, jeżeli po zupełnie utworzonym funduszu rezerwowym przewyżki nad roczną potrzebę towarzystwa się okażą.

§. 9.

Spólnicy grobelni pod uniknieniem exekucyi administratynnej są winni, zwyszajne składki grobelne w półrocznych terminach dnia 2. Stycznia i 1. Lipca każdego roku bez napomnienia do kasy grobelnej zapłacić. Również składki nadzwyszajne w terminach wypisaniem naczelnika grobelnego oznaczonych uiszczane być muszą.

§. 10.

Obowiazek do zapłacenia składek do kasy grobelnej spoczywa zarówno innemu obowiazkowi grobelnemu jako ciężar realny nieodmiennie na gruntach; uważa się równo publicznym ciężarom i ma pierwszeństwo przed niemi w razie kolizyi.

Dopełnienie obowiazku grobelnego od naczelnika grobelnego w ten sam sposób, jak to przy publicznych ciężarach jest dozwoloném, exekucyą wymuszoném być może.

Exekucya ma również miejsce przeciw dzierzawcom, użytkującym lub innym posiadzielom gruntu zobowiazanego, ze zastrzeżeniem regresu do właściwie zobowiazanego. Przy zmianach posiadłości administracya grobelna również wymienionego w katastrze właściciela trzymać się może, dopóki o zmianie posiadłości celem sprostowania katastru grobelnego doniesienia w tej mierze nie udowodniono, iż na mocy tych dowodów sprostowanie nastąpić może.

Przy zachodzących rozczastkowaniach ciężary grobelne na pojedyncze czastki stosun-

repartirt werden. Auch die kleinste Parzelle zahlt mindestens Einen Pfennig jährlich.

§. 11.

Eine Berichtigung des Deichkatasters kann — abgesehen von dem Falle der Parzellirung und Besitzveränderung — zu jeder Zeit gefordert werden:

- a) wenn erhebliche, fünf Prozent übersteigende Fehler in der bei Aufstellung des Deichkatasters zum Grunde gelegten Vermessung nachgewiesen werden;
- b) wenn die Zwecke der Deichverwaltung eine Verlegung des Deiches nothwendig machen, wodurch bisher eingedeichte Grundstücke künftig außerhalb der Verwaltung, oder außerhalb der Verwaltung gelegene Grundstücke innerhalb der Verwaltung zu liegen kommen;
- c) wenn eingedeichte Grundstücke dem Deichverbände als Eigenthum abgetreten werden;
- d) wenn in Folge von Durchbrüchen eingedeichte Grundstücke dergestalt ausgetieft oder versandet sind, daß sich deren bisherige Ertragsfähigkeit um mehr als die Hälfte verringert hat und die Wiederherstellung in den früheren Zustand unverhältnißmäßige Kosten veranlassen würde.

Ueber die Anträge auf Berichtigung des Deichkatasters aus den vorgedachten Gründen entscheidet das Deichamt.

§. 12.

Wegen angeblicher Irrthümer in dem Deichkataster oder Veränderungen im Ertragswerthe der Grundstücke kann außer den im §. 11. gedachten Fällen, eine Berichtigung des Deichkatasters im Laufe der gewöhnlichen Verwaltung nicht gefordert, sondern nur von der Regierung bei erheblichen Veränderungen der Grundstücke nach dem Antrage oder nach vorher eingeholtem Gutachten des Deichamtes angeordnet werden.

kowo do repartycji przychodzą. Również najmniejsza częśćka opłaca przynajmniej jeden fenyg rocznie.

§. 11.

Sprostowanie katastru grobelnego — prócz przypadku rozcząstkowania i zmiany posiadłości — każdego czasu żądanem być może:

- a) jeżeli znaczne, pięć procentów przechodzące błędy w rozmiarze, przy ułożeniu katastru grobelnego zastosowanym, uodwodnione zostaną;
- b) jeżeli cele administracji grobelnej przełożenie (zmianę) grobli potrzebnem czynią, przez co obwałowane dotychczas grunta na przyszłość po za obwałowaniem, albo położone po za obwałowaniem grunta w obwałowaniu się znajdują;
- c) jeżeli grunta otamowane towarzystwu grobelnemu na własność odstąpione zostaną;
- d) jeżeli wskutek zerwania grobli otamowane grunta tak zostaną wygłębione albo zapiaszczone, iż się ich dotychczasowa urodzajność o więcej niż połowę zmniejszyła, a gdyby przywrócenie do dawniejszego stanu nadzwyczajne koszta spowodowało.

Względem wniosków o sprostowanie katastru grobelnego z powodów wymienionych stanowi urząd grobelny.

§. 12.

Względem mniemanych omyłek w katastrze grobelnym lub zmian w wartości dochodowej gruntów prócz wspomnionych w §. 11. przypadków sprostowanie katastru grobelnego w biegu zwyczajnej administracji żądanem być nie może, lecz tylko Regencyi przy ważnych zmianach gruntów wedle wniosku albo na zasięgnięte wprzódysprawozdanie urzędu grobelnego rozporządzić wolno.

Nach Ablauf eines zehnjährigen Zeitraums kann auf Antrag des Deichamtes eine allgemeine Revision des Deichkatasters von der Regierung angeordnet werden; dabei ist das für die erste Aufstellung des Katasters vorgeschriebene Verfahren zu beobachten.

Erlaß und Stundung der Deichkassen-Beiträge.

§. 13.

Ueber die Anträge auf Erlaß und Stundung von Deichkassenbeiträgen entscheidet das Deichamt.

§. 14.

Für Grundstücke, welche in Folge eines Deichbruchs ausgetieft oder versandet worden, kann der Besitzer die Stundung aller nach dem Durchbruch fällig werdenden Deichkassenbeiträge von den beschädigten Flächen bis dahin fordern, daß über seinen Antrag, das Deichkataster nach §. 11. abzuändern, schließlich entschieden sein wird. Wird diesem Antrage Folge gegeben, so sind die rückständigen Beiträge nur nach der berichtigten Veranlagung zu berechnen und einzuziehen; auch darf die Einzahlung des gestundeten Rückstandes nur in vier halbjährigen Terminen exekutivisch beigetrieben werden.

§. 15.

Ist der Antrag auf Abänderung des Deichkatasters von dem beschädigten Grundbesitzer nicht angebracht, aufgegeben oder schließlich zurückgewiesen worden, so kann der Beschädigte einen Ein- bis fünfjährigen Erlaß der gewöhnlichen Deichkassenbeiträge von den beschädigten Flächen und eine gleichzeitige Stundung der außerordentlichen Beiträge von denselben fordern, wenn die Vorkehrungen zur Herstellung der Ertragsfähigkeit des ausgetieften oder versandeten Grundstücks durch Ausfüllung der Vertiefungen, Abkarren oder Unterspflügen des Sandes (Kajolen) einen

Po upływie dziesięciu lat na wniosek urzędu grobelnego ogólną rewizją katastru grobelnego Regencya rozporządzić może; przycém postępowanie dla pierwszego ustanowienia katastru przepisane ma być zachowaném.

Uwolnienie od składek do kasy grobelnej i dylacya.

§. 13.

Względem wniosków o uwolnienie od składek do kasy grobelnej i dylacyą stanowi urząd grobelny.

§. 14.

Posiadacz gruntów wskutek zerwania grobli wygłębionych i zapiaszczonych dylacyą wszystkich po zerwaniu do zapłaty przypadających składek grobelnych od uszkodzonych przestrzeni żądać może, dopóki względem jego wniosku o zmianę katastru grobelnego według §. 11. stanowcza decyzja nie nastąpiła. Jeżeli wnioskowi temu się zadosyć uczyni, natenczas składki zaległe tylko wedle sprostowanego otaxowania obrachowane i ściągnięte być mogą; także zapłacenie zaległości tylko w czterech półrocznych terminach w drodze exekucyi ściągniętém być może.

§. 15.

Jeżeli zaś wniosek o zmianę katastru grobelnego przez uszkodzonego posiadacza gruntu nie jest podanym, albo jeżeli został cofniętym lub ostatecznie odrzuconym, natenczas uszkodzony żądać może, ażeby na rok jeden aż do pięciu lat uwolnionym był od zwyczajnych składek do kasy grobelnej od uszkodzonych przestrzeni, i aby mu równocześnie dylacya względem nadzwyczajnych składek udzieloną była, skoro przygotowania do przywrócenia urodzajności wygłębionego lub zapiaszczonego gruntu przez napełnienie dołów, stoczenie lub

Kostenaufwand erfordern, welcher dem Werthe des ungefähren Ein- bis fünfjährigen Reinertrages des Grundstücks nach dem Ermessen des Deichamtes gleichkommt. Die Einzahlung der gestundeten Beiträge darf nach Ablauf dieser Frist nur in vier halbjährigen Terminen exekutivisch beigetrieben werden.

Naturalhülfsleistungen.

§. 16.

Sobald das Wasser an den Fuß des Deiches tritt, müssen die Dämme des Verbandes, so lange der Wasserstand nicht unter dieses Maaß gefallen ist, durch Wachmannschaften unausgesetzt bewacht werden. Die erforderlichen Wächter können vom Deichhauptmann gegen Tagelohn angenommen und aus der Deichkasse bezahlt, oder aus den theiligten Ortschaften requirirt werden.

§. 17.

Wenn die den Deichen durch Eisgang oder Hochwasser drohende Gefahr so dringend wird, daß nach dem Ermessen des Deichhauptmanns die gewöhnliche Bewachung durch eine geringe Zahl gedungener Wächter nicht mehr ausreicht, so sind die Mitglieder des Deichverbandes verbunden, nach Anweisung des Deichhauptmanns die zur Bewachung und Schützung der Deiche erforderlichen Mannschaften, Fuhrwerke und reitenden Boten zu stellen und die zum Schutze dienenden Materialien herbeizuschaffen.

Der Deichhauptmann ist im Falle der Noth befugt, die erforderlichen Materialien überall, wo sich solche finden, zu nehmen und diese müssen mit Vorbehalt der Ausgleichung unter den Verpflichteten und der Erstattung des Schadens, bei dem jedoch der außerordentliche Werth nicht in Anrechnung kommt, von den Besitzern verabfolgt werden.

§. 18.

Jedem Orte ist die Deichstrecke, welche er bewachen und vertheidigen muß, im Voraus zu

podoranie piasku (ragolen) wymagają expensu, który jest równym wartości mniej więcej czystego zysku rocznego aż do pięcioletniego gruntu wedle zdania urzędu grobelnego. Zapłacenie zaległości po upływie tego terminu tylko w czterech półrocznych terminach w drodze exekucyi ściągnięciem być może.

Pomoce in natura.

§. 16.

Skoro woda dołu grobli dosięga, groble towarzystwa nieustannie przez strażników pilnowane być muszą, dopóki wodostan nie upadł pod tę miarę. Potrzebni strażnicy od naczelnika grobelnego za dzienną zapłatę przyjęci i z kasy grobelnej zapłaceni albo z dotyczących miejscowości rekwirowani być mogą.

§. 17.

Jeżeli niebezpieczeństwo przez płynienie kry lub wezbranie wody groblom tak nagłące się stanie, iż według zdania naczelnika grobelnego zwyczajne pilnowanie przez mniejszą liczbę najętych stróży już nie wystarczy, natenczas członkowie towarzystwa grobelnego są obowiązani, wedle rozporządzenia naczelnika grobelnego stawić ludzi potrzebnych do pilnowania i obrony grobel, wozy i posłańców konnych i radzić o potrzebnych do ochrony materialach.

Naczelnik grobelny w razie niebezpieczeństwa jest upoważniony, potrzebne materiały wszędzie, gdzie się takowe znajdują, zabrać, a dzierzyciele powinni takowe wydać ze zastrzeżeniem wyrównania pomiędzy obowiązany i wynagrodzenia szkody, przyczem jednakoż nadzwyczajna wartość się nie rachuje.

§. 18.

W każdym miejscu przestrzeń grobli, która ma być pilnowaną i chronioną, najprzód się

bestimmen und durch Pfähle abzugrenzen, unbeschadet des Rechts der Deichbeamten, die Mannschaften nach anderen gefährdeten Punkten zu beordern.

Der Deichhauptmann kann einen Theil der Deichvertheidigungs-Materialien schon vor Beginn des Eisgangs oder Hochwassers auf die Deiche schaffen lassen.

§. 19.

Bretter, Pfähle und Faschinen werden aus der Deichkasse bezahlt; die übrigen Materialien (Mist, Stroh) und die Dienste werden auf die Deichgenossen ausgeschreiben nach ungefährem Verhältniß der Deichkassenbeiträge der einzelnen Ortschaften. Die Materialien werden Eigenthum des Deichverbandes.

Im Nothfalle muß auf Verlangen des Deichhauptmanns der Dienst von allen männlichen Einwohnern der bedrohten Gegend, soweit solche arbeitsfähig sind, persönlich und unentgeltlich geleistet werden. Die betreffenden Polizeibehörden sind nach §. 25. des Gesetzes vom 28. Januar 1848. verpflichtet, auf Antrag des Deichhauptmanns kräftig dafür zu sorgen, daß dessen Anordnungen schleunigst Folge geleistet werde.

Schwächliche oder kränkliche Personen, Weiber und Kinder unter sechszehn Jahren dürfen zum Wachdienst nicht aufgeboden oder abgesendet werden.

Jeder Deichwächter muß sich mit einem Spaten und einem Beil selbst versehen. Die sonst erforderlichen Geräthschaften an Karren, Aexten, Laternen u. müssen, soweit sie nicht in den Magazinen des Verbandes vorhanden sind, von den Gemeinden und den Gutsbesitzern, deren Güter einen besonderen Gemeindebezirk bilden, mitgegeben werden.

§. 20.

Die aufgebodenenen Mannschaften haben bis zu ihrer Entlassung die Anordnungen der Deich-

Jahrgang 1852. (Nr. 3676.)

oznaczy i palami ograniczy, bez uszczerbku prawa urzędników grobelnych, ludzi na inne punkta narażone posyłać.

Naczelnik grobelny już przed rozpoczęciem biegu kry lub wezbrania wody część materyałów ku ochronie grobel na takowe może kazać sprowadzić.

§. 19.

Deski, pale i faszyny zapłacone będą z kasy grobelnej; reszta materyałów (mierzwa, słoma) i służby na spółników grobelnych wypisane będą według stosunku składek do kasy grobelnej pojedynczych miejscowości. Materyały staną się własnością towarzystwa grobelnego.

W razie potrzeby na żądanie naczelnika grobelnego służba od wszystkich mężczyzn okolicy narażonej, o ile takowi do pracy są zdolni, osobiście i bezpłatnie wykonaną być musi. Dotyczące władze policyjne są wedle §. 25. ustawy z dnia 28. Stycznia 1848. obowiązane, na wniosek naczelnika grobelnego silne o tém mieć staranie, ażeby jego rozporządzenia niezwłocznie wykonane zostały.

Słabowitych albo chorowitych osób, kobiet i dzieci nie mających lat szesnaście nie wolno do służby straży zwoływać ani poselać.

Każdy stróż grobelny musi się sam opatrzyć w rydel i topór. Potrzebne prócz tego narzędzia, taczki, siekiery, latarnie i t. d. muszą, o ile się nie znajdują w magazynach towarzystwa, gminy i właściciele dostarczać, których grunta osobny obwód gminny tworzą.

§. 20.

Ludzie zwołani aż do ich oddalenia rozporządzeniom urzędników grobelnych i ich

[155]

beamten und ihrer Stellvertreter genau zu befolgen. Unfolgsamkeit und Fahrlässigkeit oder Widerseßlichkeit der Wächter und Arbeiter wird — insofern nach den allgemeinen Gesetzen nicht härtere Strafe verwirkt ist — durch Geldstrafen von fünf Silbergroschen bis zu drei Thalern oder verhältnißmäßige Gefängnißstrafe geahndet. Der Versuch, sich dem Dienste durch Nichtbefolgung des Aufgebots oder eigenmächtiges Verlassen der Wachposten zu entziehen, zieht eine Geldstrafe von fünf Thalern oder verhältnißmäßige Gefängnißstrafe nach sich.

Für gar nicht oder unvollständig gelieferte Materialien und nicht geleistete Führen oder nicht gestellte reitende Boten sind von dem Schuldigen folgende Geldstrafen zur Deichkasse zu entrichten:

1) für 1 Fuder Mist.....	5 Rthlr. —	Sgr.
2) für 1 Bund Stroh.....	— = 6 =	
3) für eine Fuhr.....	5 = — =	
4) für einen reitenden Boten	3 = — =	
5) für unvollständig oder schlecht gelieferte Materialien ad 1. und 2. die Hälfte der oben bestimmten Strafen.		

Außerdem ist der Säumige zur Nachlieferung event. zum Ersatze der Kosten der für seine Rechnung anzuschaffenden Materialien verpflichtet.

Dritter Abschnitt.

Beschränkungen des Eigentumsrechts an den Grundstücken.

§. 21.

Die schon bestehenden Deiche, deren Unterhaltung der Deichverband übernimmt, gehen in dessen Eigentum und Nutzung über.

Hecken, Bäume und Sträucher sind auf den Deichen nicht zu dulden.

zastępców posłuszni być powinni. Nieposłuszeństwo i opieszałość albo opór stróżów i robotników, o ile wedle powszechnych ustaw cięższej kary za sobą nie pociągają, karami pieniężnymi od pięciu srebrnych groszy aż do trzech talarów albo odpowiednią karą więzienia karane być mogą. Usiłowanie, aby się usunąć od służby strażniczej przez nieposłuszeństwo na wezwanie albo samowolne opuszczenie straży, pociąga za sobą karę pieniężną od pięciu talarów albo odpowiednią karę więzienia.

Za materyały wcale nie, albo nie zupełnie odstawione, za wozy niestawione albo posłańców konnych nie nadesłanych, winny następujące kary pieniężne do kasy grobelnej opłacać musi:

1) za jedną furę mierzwy....	5 tal. —	sgr.
2) za jeden snopek słomy....	— » 6 »	
3) za jedną furę.....	5 » — »	
4) za jednego posłańca konnego.....	3 » — »	
5) za niezupełne albo źle dostawione materyały ad 1. i 2. połowę powyżej przepisanych kar.		

Prócz tego w zwłoce będący do dostarczania event. do wynagrodzenia kosztów za materyały na jego rachunek przysposobione jest obowiązany.

Rozdział trzeci.

Ograniczenia prawa własności gruntów.

§. 21.

Już istące groble, których utrzymywanie towarzystwo grobelne na się przyjęło, przechodzą we własność i użytek takowego.

Zarośle, drzewa i krzaki na groblach nie mają być dozwolone.

Die eingehenden Privatdeiche bleiben Eigenthum derjenigen Interessenten, welchen sie bisher gehört haben.

§. 22.

Im Binnenlande gelten folgende Nutzungs-Beschränkungen:

- a) Die Grundstücke am inneren Rande des Deiches dürfen Eine Ruthe breit von dessen Fuße ab weder beackert, noch bepflanzt, sondern nur als Gräserei benutzt werden;
- b) Stein-, Sand-, Torf- und Lehmgruben, Teiche, Brunnen, Gräben oder sonstige künstliche Vertiefungen des Erdreichs dürfen innerhalb zwanzig Ruthen vom inneren Fuße des Deiches nicht angelegt, auch Fundamente zu neuen Gebäuden innerhalb fünf Ruthen vom Deiche nicht eingegraben werden;
- c) an jedem Borde der vom Verbande zu unterhaltenden Hauptgräben müssen zwei Fuß unbeackert und mit dem Weidevieh verschont bleiben;
- d) innerhalb drei Fuß von jedem solchen Grabenborde dürfen Bäume und Hecken nicht gepflanzt oder geduldet werden;
- e) die Eigenthümer der Grundstücke an den Hauptgräben müssen bei deren Räumung den Auswurf auf ihre Grundstücke aufnehmen und müssen den Auswurf, dessen Eigenthum ihnen dagegen zufällt, binnen vier Wochen nach der Räumung, wenn aber die Räumung vor der Erndte erfolgte, binnen vier Wochen nach der Erndte, bis auf Eine Ruthe Entfernung vom Graben fortschaffen; aus besonderen Gründen kann der Deichhauptmann die Frist zur Fortschaffung des Grabenauswurfs abändern;
- f) Binnenverwallungen, Quellsdämme, dürfen in der Niederung ohne Genehmigung des Deichhauptmanns nicht angelegt oder verändert werden.

Zniesione groble prywatne pozostają własnością tych interesentów, do których aż do tąd należały.

§. 22.

Co do gruntów wśród otamowania położonych, następujące ograniczenia użytkowania mają ważność:

- a) grunta nad wewnętrznym brzegiem grobli w szerokości prętu od dołu takowego nie wolno ani na rolę, ani do plantacyi, ale tylko jako trawniki używać;
- b) kopalnie kamieni, piasku, torfu i gliny, stawy, studnie, rowy albo inne sztuczne wyglębienia ziemi wśród dwudziestu prętów wewnątrz od dołu grobli zakładać nie wolno, ani fundamenta do nowych budynków wśród pięciu prętów od grobli kopać;
- c) na każdym brzegu rowów głównych mających być utrzymywanemi od towarzystwa, dwustopowa przestrzeń bez uprawy pozostawioną być musi i paszenie bydła na takowej nie jest wolno;
- d) wśród trzech stóp od każdego takiego brzegu rowu, drzewa i zarośle sadzić albo utrzymywać nie wolno;
- e) właściciele gruntów nad rowami głównemi przy czyszczeniu takowych wydobyte przedmioty, których własność im się za to przyznaje, na swoich gruntach przyjąć, i takowe w przeciągu czterech tygodni po czyszczeniu, a jeżeli czyszczenie przed żniwami nastąpi, w przeciągu czterech tygodni po żniwach aż do odległości jednego pręta od rowu oddalić muszą; z powodów szczególnych naczelnik grobelny okres czasu do oddalenia mułu wydobytego z rowu zmienić może;
- f) obwałowania środkowe, tamy źródelne w nizinie bez przyzwolenia naczelnika grobelnego ani zakładać ani zmieniać nie wolno.

§. 23.

Im Vorlande gelten folgende Beschränkungen:

- a) Jeder Vorlandsbesitzer muß sich in der Entfernung von zehn Ruthen vom Stromufer und eben soweit vorlängs des Deichfußes das Aufsetzen und Lagern der Baumaterialien des Verbandes, wenn geeignete, dem Verbands gehörige Lagerstellen nicht vorhanden sind, sowie den Transport der Materialien über das Vorland unentgeltlich gefallen lassen; auch darf das Vorland drei Ruthen breit vorlängs des Deichfußes nicht geackert oder sonst von der Rasendecke entblößt werden;
- b) Flügeldeiche, hochstämmige Bäume und sonstige Anlagen sind im Vorlande insoweit nicht zu dulden, als sie nach dem Ermessen der Königlichen Strompolizei-Behörde das Hochwasserprofil und den Eisgang auf schädliche Weise beschränken;
- c) auch Pflanzungen von Weiden und anderem Unterholz auf vorspringenden Landecken, welche die Irregularität des Flußbettes befördern würden, können von der Strompolizei-Behörde untersagt werden.

Ausnahmen von den in den §§. 22. und 23. gegebenen Regeln können in einzelnen Fällen vom Deichamte mit Genehmigung der Regierung gestattet werden.

§. 24.

Die Eigenthümer der eingedeichten Grundstücke und Vorländer sind verpflichtet, auf Anordnung des Deichhauptmanns dem Verbands den zu den Schutz- und Meliorationsanlagen erforderlichen Grund und Boden gegen Vergütung abzutreten, desgleichen die zu jenen Anlagen erforderlichen Materialien an Sand, Lehm, Rasen u. gegen Ersatz des durch die Fortnahme derselben ihnen entstandenen Schadens zu überlassen.

§. 23.

W nadbrzeżu następujące ograniczenia mają ważność:

- a) każdy właściciel nadbrzeża w odległości dziesięciu prętów od brzegu rzeki i również tyle od dołu grobli złożenie i skład materiałów budowniczych towarzystwa, skoro odpowiadające do towarzystwa należące miejsca depozycji się nie znajdują, jako też transport materiałów przez nadbrzeże bezpłatnie dozwolić musi; również nadbrzeża w szerokości trzech prętów od dołu grobli ani uprawiać ani od darni odkryć nie wolno;
- b) groble poboczne, drzewa wysokie i inne zakłady w nadbrzeżu nie mają być utrzymywane, o ile według zdania Królewskiej władzy policyiniej rzek profil wezbrania wody i bieg kry w sposób szkodliwy ograniczają;
- c) również plantacje wierzb i innego drzewa niskiego na wystawających kątach łądu, któreby nieregularność koryta rzeki pomnożyć mogły, przez władzę policyiną rzek zakazane być mogą.

Wyjątki od nadanych w §§. 22. i 23. regul w pojedynczych przypadkach od urzędu grobelnego z przyzwoleniem Regencyi dozwolone być mogą.

§. 24.

Właściciele gruntów otamowanych i nadbrzeżnych są obowiązani, na rozporządzenie naczelnika grobelnego towarzystwu grunt i ziemię potrzebną do zakładów ochrony i melioracji za wynagrodzeniem, również materiały do owych zakładów potrzebne, jako to: piasek, glinę, darnie i t. d. za wynagrodzeniem szkody przez odjęcie takowych im wynikłej ustąpić.

§. 25.

Wird innerhalb einer Entfernung von zehn Ruthen vom Stromufer oder vom Deichfuße eine Pflanzung im Vorlande von der Deichverwaltung als nothwendig erachtet, so muß der Eigenthümer auf Anordnung des Deichhauptmanns entweder diese Pflanzung binnen vorgeschriebener Frist selbst anlegen und unterhalten, oder den dazu erforderlichen Grund und Boden dem Verbande gegen Entschädigung überlassen.

§. 26.

Bei Feststellung der nach den §§. 24. und 25. zu gewährenden Vergütung ist der außerordentliche Werth nicht in Anrechnung zu bringen (§. 20. des Deichgesetzes).

Der Betrag wird nach vorgängiger, unter Zuziehung des Besitzers zu bewirkender Abschätzung von dem Deichamt, oder in eiligen Fällen von dem Deichhauptmann, vorbehaltlich der Genehmigung des Deichamtes, interimistisch festgesetzt und ausgezahlt. Ueber die Höhe der Vergütung ist innerhalb vier Wochen nach erfolgter Bekanntmachung des festgesetzten Betrages der Rechtsweg zulässig. Wer auf diesen verzichten will, kann binnen gleicher Frist Rekurs an die Regierung einlegen.

Die Fortnahme der Materialien und die Ausführung der Bauten wird durch die Einwendungen gegen die vorläufig festgesetzte Entschädigung nicht aufgehalten.

Vierter Abschnitt.

Aufsichtsrechte der Staatsbehörden.

§. 27.

Der Deichverband ist dem Ober-Aufsichtsrecht des Staates unterworfen.

§. 25.

Jeżeli wśród odległości dziesięciu prętów od brzegu rzeki albo od dołu grobli plantacya w nadbrzeżu przez administracyą grobelną za potrzebną uznana zostanie, natenczas właściciel na rozporządzenie naczelnika grobelnego plantacye takowe w przepisany czasie albo sam założyć i utrzymywać, albo do tego potrzebny grunt towarzystwu za wynagrodzeniem ustąpić musi.

§. 26.

Przy ustanowieniu wynagrodzenia wedle §§. 24. i 25. mającego być udzieloném nadzwyczajną wartość się nie rachuje. (§. 20. ustawy względem spraw grobelnych).

Ilość po uprzedniem w przytomności posiadziela przedsięwziętém otaxowaniu od urzędu grobelnego, albo w przypadkach naglących od naczelnika grobelnego ze zastrzeżeniem przyzwolenia urzędu grobelnego interymistycznie ustanowioną i wypłaconą zostanie. Względem kwoty wynagrodzenia w przeciągu czterech tygodni po nastąpieném ogłoszeniu ustanowionej ilości droga prawa jest dozwolona. Kto się też chce zrzekać, w przeciągu tegoż samego terminu rekurs do Regencyi założyć może.

Wybieranie materyałów i wykonanie budowli wstrzymaném nie zostanie przez protestacye przeciwko tymczasowo ustanowionemu wynagrodzeniu.

Rozdział czwarty.

Prawa dozoru władz Rządowych.

§. 27.

Towarzystwo grobelne podlega prawu dozoru Rządu.

Dieses Recht wird von der Regierung in Breslau als Landespolizei-Behörde und in höherer Instanz von dem Minister für die landwirthschaftlichen Angelegenheiten gehandhabt, nach Maassgabe dieses Statuts, übrigens in dem Umfange und mit den Befugnissen, welche den Aufsichtsbehörden der Gemeinden zustehen.

Die Regierung hat darauf zu halten, daß die Bestimmungen des Statuts überall beobachtet, die Anlagen gut ausgeführt und ordentlich erhalten, die Grundstücke des Verbandes sorgfältig genutzt und die erwanigen Schulden regelmäßig verzinst und getilgt werden.

Die Regierung entscheidet über alle Beschwerden gegen die Beschlüsse des Deichamtes und Deichhauptmanns, sofern der Rechtsweg nicht zulässig und eingeschlagen ist, und setzt ihre Entscheidungen nöthigenfalls exekutivisch in Vollzug.

Die Beschwerden an die Regierung können nur

- a) über Straffestsetzungen des Deichhauptmanns gegen die Unterbeamten des Verbandes binnen zehn Tagen,
- b) gegen Beschlüsse über den Beitragsfuß (confr. §. 11.), über Erlaß und Stundung von Deichkassenbeiträgen, sowie über Entschädigungen binnen vier Wochen

nach erfolgter Bekanntmachung des Beschlusses erhoben werden. Dieselben sind bei dem Deichhauptmann anzubringen, welcher die Beschwerde, begleitet mit seinen Bemerkungen, ungesäumt an die Regierung zu befördern hat.

Sonstige Beschwerden sind an eine bestimmte Frist nicht gebunden.

§. 28.

Der Regierung muß, damit sie in Kenntniß von dem Gange der Deichverwaltung erhalten werde, jährlich Abschrift des Etats, der Deichschau-

To prawo wykonywa się przez Królewską Regencyą w Wroclawiu, jako władzę policyjną krajową, a w wyższej instancji przez Ministra spraw gospodarczych w miarę niniejszego statutu, zresztą w objętości i z prawami, które władzom dozorczym nad gminami są nadane.

Regencya powinna o tém mieć staranie, ażeby postanowienia statutu wszędzie zachowane, zakłady dobrze wykonane i w porządku utrzymywane, grunta towarzystwa pilnie używane i zaciągnięte długi regularnie prowizyą opłacane i umorzone zostały.

Regencya decyduje we wszystkich zażale- niach przeciw uchwałom urzędu grobelnego i naczelnika grobelnego, o ile droga prawa nie jest dozwoloną i rozpoczętą, i wykonywa swe decyzye w razie potrzeby exekutywnie.

Zażalenia do Regencyi mogą tylko:

- a) względem ustanowień karnych naczelnika grobelnego przeciw urzędnikom niższym towarzystwa w przeciągu dziesięciu dni,
- b) przeciw uchwałom względem stopy składowej (cf. §. 11.), względem uwolnienia od składek do kasy grobelnej i dylacji, jako też względem wynagrodzeń w prze- ciagu czterech tygodni

po nastąpieniem ogłoszeniu uchwały być zało- zone. Takowe mają być podane do naczelnika grobelnego, który zażalenie wraz z swojemi nadmienieniami niezwłocznie do Regencyi ma nadesłać.

Inne zażalenia nie wiążą się do pewnego okresu czasu.

§. 28.

Aby Regencya miała wiadomość o biegu administracyi grobelnej, powinny jej rocznie kopie etatu, protokołów konferencyi grobel-

und Deichamts-Konferenzprotokolle und ein Finalabschluß der Deichkasse überreicht werden.

Die Regierung ist befugt, außerordentliche Revisionen der Deichkasse sowohl, als der gesammten Deichverwaltung zu veranlassen, Kommissarien zur Beivohnung der Deichschauen und der Deichamts-Versammlungen abzuordnen, eine Geschäftsanweisung für die Deichbeamten nach Anhörung des Deichamtes zu erteilen und auf Grund des Gesetzes vom 11. März 1850. über die Polizeiverwaltung (Gesetz-Sammlung vom Jahre 1850. Seite 388.) die erforderlichen Polizeiverordnungen zu erlassen zum Schutz des Deiches, des Deichgebietes, der Gräben, Pflanzungen und sonstigen Anlagen des Verbandes.

§. 29.

Bei Wassergefahr ist der Kreislandrath — ebenso wie der etwa abgesendete besondere Regierungskommissarius — berechtigt, sich persönlich die Ueberzeugung zu verschaffen, ob und wie weit die erforderlichen Sicherheitsmaaßregeln getroffen sind. Findet Gefahr im Verzuge statt, so kann derselbe die ihm nöthig scheinenden Anordnungen an Ort und Stelle selbst treffen. Die Deichbeamten haben in diesem Falle seinen Befehlen unweigerlich Folge zu leisten.

§. 30.

Wenn das Deichamt es unterläßt oder verweigert, die dem Deichverbande nach diesem Statut oder sonst gesetzlich obliegenden Leistungen auf den Haushaltsetat zu bringen oder außerordentlich zu genehmigen, so läßt die Regierung nach Anhörung des Deichamtes die Eintragung in den Etat von Amtswegen bewirken, oder stellt beziehungsweise die außerordentliche Ausgabe fest und verfügt die Einziehung der erforderlichen Beiträge. Gegen diese Entscheidung steht dem Deichamte innerhalb zehn Tagen die Berufung an den Minister für die landwirthschaftlichen Angelegenheiten zu.

nym i lustracyi urzędów grobelnych i finalne zamknięcie kasy grobelnej być nadesłane.

Regencya jest upoważniona, nadzwyczajne rewizye kasy, jako też całej administracyi grobelnej przedsięwziąć, komisarzy delegować, aby byli przytomni przy lustracyach grobelnych i zgromadzeniach urzędu grobelnego, regulamin czynności dla urzędników grobelnych po słuchaniu urzędu grobelnego i na mocy ustawy z dnia 11. Marca 1850. względem zarządu policyi (Zbiór praw z roku 1850. str. 388) potrzebne rozporządzenia policyjne wydać na ochronę grobli, obwodu grobelnego, rowów, plantacyi i innych zakładów towarzystwa.

§. 29.

Przy niebezpieczeństwie przy wezbraniu wody radzca ziemiański powiatu — również jak z osobna delegowany komisarz Regencyiny — jest upoważniony, osobiście się przekonać, czy i jak dalece potrzebne środki bezpieczeństwa są rozporządzone. Jeżeli niebezpieczeństwo zachodzi w zwłocę, natenczas sam może rozporządzenia, jakie mu się potrzebne zdają, na miejscu wydać. Urzędnicy grobelni w tym przypadku jego rozkazom niezbędnie mają być posłuszni.

§. 30.

Jeżeli urząd grobelny zaniedba albo odmówi, prestacye, do których towarzystwo grobelne wedle niniejszego statutu albo innym sposobem prawnie jest zobowiązane, na etat ekonomii zapisać albo nadzwyczajnie potwierdzić, natenczas Regencya po wysłuchaniu urzędu grobelnego zapisanie do etatu z urzędu skuteczni albo ustanowi odnośnie nadzwyczajny wydatek i rozporządzi ściąganie potrzebnych składek. Przeciwno tej decyzji urzędowi grobelnemu w przeciągu dziesięciu dni służy odwołanie się do Ministra spraw gospodarskich.

§. 31.

Die Regierung hat auch darauf zu halten, daß den Deichbeamten die ihnen zukommenden Besoldungen unverkürzt zu Theil werden und etwaige Beschwerden darüber zu entscheiden, vorbehaltlich des Rechtsweges.

Äünfter Abschnitt.

Von den Deichbehörden.

1. Deichhauptmann.

§. 32.

Der Deichhauptmann steht an der Spitze der Deichverwaltung und handhabt die örtliche Deichpolizei.

Er wird von denjenigen Mitgliedern des Deichamtes, welche die Vertretung der Deichgenossen bei demselben bilden, durch absolute Stimmenmehrheit auf zwölf Jahre gewählt.

Die Wahl bedarf der Bestätigung der Regierung. Wird die Bestätigung versagt, so schreitet das Deichamt zu einer neuen Wahl. Wird auch diese Wahl nicht bestätigt, oder die Wahl verweigert, so steht der Regierung die Ernennung auf höchstens sechs Jahre zu.

In derselben Weise ist gleichzeitig ein Stellvertreter zu wählen, welcher die Geschäftsführung übernimmt, wenn der Deichhauptmann auf längere Zeit behindert ist.

In einzelnen Fällen kann der Deichhauptmann sich durch den Deichinspektor oder ein anderes Mitglied des Deichamtes vertreten lassen.

Der Deichhauptmann und dessen Stellvertreter werden von einem Kommissarius der Regierung in öffentlicher Sitzung des Deichamtes vereidet.

§. 31.

Regencya ma również o tém mieć staranie, ażeby urzędnikom grobelnym należące im się salarye bez uszczerbku wypłacane zostały i zachodzące w tej mierze zażalenia rozstrzygnąć powinna ze zastrzeżeniem drogi prawa.

Rozdział piąty.

O władzach grobelnych.

1. Naczelnik grobelny.

§. 32.

Naczelnik grobelny przewodniczy administracyi grobelnej i wykonywa miejscową policyą grobelną.

Obrany zostanie na dwanaście lat absolutną większością głosów przez członków urzędu grobelnego, którzy zastępstwo spółników grobelnych u takowego tworzą.

Wybór potrzebuje potwierdzenia Regencyi. Jeżeli potwierdzenie odmówioném zostanie, natenczas urząd grobelny przystępuje do nowego wyboru. Jeżeli i ten wybór potwierdzonym nie zostanie, albo wybór odmówionym będzie, natenczas Regencya mianowanie na najdłużej sześć lat skutecznić może.

W ten sam sposób równocześnie zastępca ma być obrany, który prowadzenie czynności na się bierze, jeżeli naczelnik grobelny na czas dłuższy ma przeszkodę.

W pojedynczych przypadkach naczelnik grobelny może się kazać zastępować przez inspektora grobelnego albo innego członka urzędu grobelnego.

Naczelnik grobelny i zastępca jego od komisarza Regencyi w publiczném posiedzeniu urzędu grobelnego przysięgą zobowiązani zostaną.

Der Deichhauptmann seinerseits verpflichtet den Deichinspektor, die übrigen Mitglieder des Deichamtes, sowie die sonstigen Deichbeamten in gewöhnlicher Sitzung des Deichamtes durch Handschlag an Eides Statt.

§. 33.

Der Deichhauptmann hat als Verwaltungsbehörde des Deichverbandes folgende Geschäfte:

- a) die Gesetze, die Verordnungen und Beschlüsse der vorgesezten Behörden auszuführen;
- b) die Beschlüsse des Deichamtes vorzubereiten und auszuführen.

Der Deichhauptmann hat die Ausführung solcher Beschlüsse des Deichamtes, die er für gesetzwidrig oder für das Gemeinwohl nachtheilig erachtet, zu beanstanden und die Entscheidung der Regierung einzuholen. Gestatten es die Umstände, so ist zuvor in der nächsten Sitzung des Deichamtes nochmals eine Verständigung zu versuchen;

- c) die Grundstücke und Einkünfte des Verbandes zu verwalten, die auf dem Etat oder besonderen Deichamtsbeschlüssen beruhenden Einnahmen und Ausgaben anzuweisen und das Rechnungs- und Kassenwesen zu überwachen. Die Termine der regelmäßigen Kassenrevisionen sind dem Deichamte mitzutheilen, damit dasselbe ein Mitglied oder mehrere abordnen kann, um diesem Geschäfte beizuwohnen; bei außerordentlichen Kassenrevisionen ist ein vom Deichamte ein- für allemal bezeichnetes Mitglied zuzuziehen;
- d) den Deichverband in Prozessen, sowie überhaupt nach Außen zu vertreten, im Namen desselben mit Behörden und Privatpersonen zu verhandeln, den Schriftwechsel zu führen und die Urkunden des Verbandes in der

Jahrgang 1852. (Nr. 3676.)

Naczelnik grobelny ze swęj strony zobowiązuje inspektora grobelnego, drugih członków urzędu grobelnego jako też innych urzędników grobelnych w zwyczajném posiedzeniu urzędu grobelnego daniem ręki zamiast przysięgi.

§. 33.

Naczelnik grobelny jako władza administracyjna towarzystwa grobelnego następujące ma czynności:

- a) ustawy, rozporządzenia i uchwały władz przełożonych wykonać;
- b) uchwały urzędu grobelnego przygotować i wykonać.

Naczelnik grobelny wykonanie takich uchwał urzędu grobelnego, które za przeciwnie prawu albo za szkodliwe dobru ogólnemu uzna, zawiesić i decyzją Regencyi zasięgnąć powinien. Jeżeli okoliczności to dozwolą, natenczas najprzód w najbliższém posiedzeniu urzędu grobelnego jeszcze raz celem porozumienia znieść się powinien;

- c) grunta i dochody towarzystwa zawiadywać, na etacie albo na osobnych uchwałach urzędu grobelnego polegające przychody i rozchody przekazać i nad sprawami rachunkowemi i kasowemi czuwać. Termina regularnych rewizyi kas urzędowi grobelnemu zakomunikować należy, aby takowy członek albo kilka członków mógł delegować na cel przytomności przy tejże czynności; przy nadzwyczajnych rewizjach kasowych raz na zawsze od urzędu grobelnego wyznaczony członek ma być przyzwanym;
- d) towarzystwo grobelne w procesach jako też w ogóle na zewnątrz zastępować, w imieniu takowego z władzami i z osobami prywatnemi w czynności wchodząc, korespondencyą prowadzić i dokumenta

Urschrift zu vollziehen. Die Ausfertigungen der Urkunden werden Namens des Verbandes von dem Deichhauptmann oder seinem Stellvertreter gültig unterzeichnet; indeß ist zu Verträgen und Vergleichen über Gegenstände von funfzig Thalern und mehr der genehmigende Beschluß oder Vollmacht des Deichamtes beizubringen. Verträge und Vergleiche unter funfzig Thaler schließt der Deichhauptmann allein rechtsverbindlich ab und hat nur die Verhandlungen nachträglich dem Deichamte zur Kenntnißnahme vorzulegen;

- e) die Urkunden und Akten des Verbandes aufzubewahren;
- f) die Deichkassenbeiträge und Naturalleistungen nach der Deichrolle und den Beschlüssen des Deichamtes auszuschreiben, die Deichrolle und sonstigen Hebelisten auf Grund des Deichkatasters aufzustellen und vollstreckbar zu erklären und die Beitreibung aller Beiträge und Strafgebühren von den Säumigen im Wege der administrativen Exekution zu bewirken durch die Unterbeamten des Verbandes oder durch Requisition der gewöhnlichen Ortspolizei-Behörden. Die Hebelisten (Rollten) müssen, bevor dieselben vollstreckbar erklärt werden, vierzehn Tage offen gelegt sein;
- g) die Deichbeamten zu beaufsichtigen, von dem Gange der technischen Verwaltung Kenntniß zu nehmen, die halbjährige Deich- und Grabenschau im Mai und Oktober nach Verabredung mit dem Deichinspektor auszuschreiben und jedesmal selbst in Gemeinschaft mit dem Deichinspektor abzuhalten. Ueber den Befund und die dabei gefaßten Beschlüsse ist ein Protokoll zu führen;
- h) nach dem Jahresschluß dem Deichamte einen Jahresbericht über die Resultate der Verwaltung vorzulegen.

towarzystwa w oryginale podpisywać. Wygotowania dokumentów w imieniu towarzystwa od naczelnika grobelnego albo od jego zastępcy prawowaznie podpisane zostaną; jednakowoż do umów i ugód przeszło pięćdziesiąt talarów potwierdzająca uchwała albo plenipotencya urzędu grobelnego przytoczoną być musi. Umowy i ugody nie wynoszące pięćdziesiąt talarów naczelnik grobelny sam prawowaznie zawiera i czynności później urzędowi grobelnemu do wiadomości przedłoży;

- e) dokumenta i akta towarzystwa zachować;
- f) składki do kasy grobelnej i prestacye naturalne wedle księgi grobelnej i uchwał urzędu grobelnego wypisywać, księgę grobelną i inne spisy poborcze na mocy katastru grobelnego ustanowić, za wykonalne oświadczyć i ściąganie wszystkich składek i kar pieniężnych od będących w zwłoce w drodze exekucyi administratywnej uskutecznić przez urzędników niższych towarzystwa albo przez rekwizycją zwyczajnych władz miejscowo - policyjnych. Spisy poborcze (księgi) wprzód, nim za wykonalne oświadczone zostaną, czternaście dni otwarcie wyłożone być muszą;
- g) urzędników grobelnych mieć pod dozorem i wiadomość o biegu technicznej administracji, półroczną lustracją grobel i rowów w Maju i Październiku po porozumieniu się z inspektorem grobelnym wypisać i za każdą razą wspólnie z inspektorem grobelnym odbywać. Względem stanu grobli i uchwał przytęm ustanowionych ma protokół być spisany;
- h) na końcu roku urzędowi grobelnemu raport roczny względem rezultatów administracji przedłożyć.

§. 34.

Die Etatsentwürfe und Jahresrechnungen sind vom Deichrentmeister dem Deichhauptmann vor dem 15. Mai zur Vorprüfung einzureichen und werden von diesem mit seinen Bemerkungen dem Deichamte in der Juniversammlung zur Feststellung vorgelegt.

Der Etat ist vor der Feststellung und die Rechnung nach der Feststellung vierzehn Tage lang in einem von dem Deichamte zu bestimmenden Lokale zur Einsicht der Deichgenossen offen zu legen.

Der Deichhauptmann vollzieht alle Zahlungsanweisungen auf die Deichkasse. Die Anweisungen, welche von dem Deichinspektor innerhalb der ihm zur Disposition gestellten Summen an die Deichkasse erlassen werden, sind dem Deichhauptmann nachträglich zur Einsicht vorzulegen.

§. 35.

Berichtigungen des Deichkatasters finden nur statt auf Grund eines Dekrets des Deichhauptmanns, welchem beglaubigte Abschrift von dem betreffenden Beschluß des Deichamtes oder der Regierung beigelegt sein muß.

§. 36.

Gegen die besoldeten Unterbeamten des Verbandes — mit Ausschluß des Deichinspektors und des Deichrentmeisters — kann der Deichhauptmann Disziplinarstrafen bis zur Höhe von drei Thalern Geldbuße verfügen, sowie nöthigenfalls ihnen die Ausübung der Amtsverrichtungen vorläufig untersagen.

§. 37.

Der Deichhauptmann ist befugt, wegen der deichpolizeilichen Uebertretungen die Strafe bis zu fünf Thalern Geldbuße oder drei Tage Gefäng-

§. 34.

Projekta etatowe i rachunki roczne rentmistrz grobelny naczelnikowi grobelnemu przed dniem 15. Maja do rewizyi przygotowa-wczej nadesle, który takowe z swojemi nadmienieniami urzędowi grobelnemu na zgromadzeniu w miesiącu Czerwcu do ustanowie-nia przedłoży.

Etat przed ustanowieniem i rachunek po ustanowieniu czternaście dni w lokalu od urzędu grobelnego wyznaczonym do prze-glądu spółników grobelnych otwarcie mają być przedłożonemi.

Naczelnik grobelny podpisze wszelkie asygnacye zapłaty na kasę grobelną. Asygnacye, które przez inspektora grobelnego wśród stawionych mu do dyspozycyi sum do kasy grobelnej są wydane, naczelnikowi grobelnemu później do przeglądu przedłożone być mają.

§. 35.

Sprostowania katastru grobelnego tylko na mocy dekretu naczelnika grobelnego mają miejsce, któremu uwierzytelniona kopia dotyczącej uchwały urzędu grobelnego albo Regencyi dodaną być powinna.

§. 36.

Przeciw płatnym urzędnikom niższym towarzystwa z wyłączeniem inspektora grobelnego i rentmistrza grobelnego, naczelnik grobelny kary dyscyplinarne aż do trzech talarów kary pieniężnej rozporządzić, jako też, gdzie tego potrzeba, im wykonanie czynności urzędowych tymczasowo zakazać może.

§. 37.

Naczelnik grobelny jest upoważniony, za przekroczenia przeciw policyi grobelnej karę pieniężną aż do pięciu talarów albo trzech

niß vorläufig festzusetzen nach dem Gesetz vom 14. Mai 1852. (Gesetz-Sammlung vom Jahre 1852. Seite 349.).

Die vom Deichhauptmann allein, nicht vom Polizeirichter, festgesetzten Geldstrafen fließen zur Deichkasse.

§. 38.

Der Deichhauptmann ist stimmberechtigter Vorsitzender des Deichamtes; er beruft dessen Versammlungen, leitet die Verhandlungen, eröffnet und schließt die Sitzungen und handhabt die Ordnung in denselben.

2. Deichinspektor.

§. 39.

Der Deichinspektor leitet die technische Verwaltung des Deichverbandes, mit Einschluß der zur Abwehrung der Gefahr bei Hochwasser und Eisgang erforderlichen Maaßregeln. Er muß die Qualifikation eines geprüften Baumeisters besitzen. Seine Wahl und Bestätigung erfolgt in der für den Deichhauptmann vorgeschriebenen Weise.

§. 40.

Der Deichinspektor entwirft die Anschläge zur Unterhaltung und Herstellung der Sozietätsanlagen, und legt solche dem Deichhauptmann zur Prüfung und Einholung der Genehmigung des Deichamtes vor.

Die Projekte über den Bau neuer Deiche und Schleusen, über die Erhöhung oder Abtragung von Deichen und über den Verschluß von Deichbrüchen sind der Regierung zur Genehmigung vorzulegen.

§. 41.

Wird von dem Deichamte die Genehmigung zur Ausführung einer Arbeit versagt, welche nach der Erklärung des Deichinspektors ohne Gefahr

dni więzienia tymczasowo ustanowić według ustawy z dnia 14. Maja 1852. (Zbiór praw za rok 1852. strona 349).

Kary pieniężne, przez samego naczelnika grobelnego, a nie przez sędziego policyjnego ustanowione, wpływają do kasy grobelnej.

§. 38.

Naczelnik grobelny jest przewodniczący urzędu grobelnego, i ma prawo głosowania; onże zwoła zgromadzenia takowego, przewodniczy czynnościom, zagai i kończy posiedzenia i utrzymuje porządek w takowych.

2. Inspektor grobelny.

§. 39.

Inspektor grobelny przewodniczy technicznej administracyi towarzystwa grobelnego, włącznie środków potrzebnych do odwrócenia niebezpieczeństwa w czasie wezbrania wody i biegu kry. Posiadać musi kwalifikacyą examinowanego budowniczego. Wybór i potwierdzenie jego nastąpi w sposobie dla naczelnika grobelnego przepisany.

§. 40.

Inspektor grobelny projektuje anszlagi do utrzymywania i wybudowania zakładów spółnictwa i przekłada takowe naczelnikowi grobelnemu do rozpoznawania i zasiągnięcia potwierdzenia urzędu grobelnego.

Projekta względem budowy nowych grobel i słuz, względem podwyższenia lub zniesienia grobel i względem przywrócenia grobel zerwanych, Regencyi do potwierdzenia przedłożone być mają.

§. 41.

Jeżeli urząd grobelny przyzwolenie do wykonania pracy jakiej odmówi, którą wedle oświadczenia inspektora grobelnego bez nad-

ding der Sozietätsszwecke weder unterlassen noch aufgeschoben werden darf, so muß die Entscheidung der Regierung (conf. §. 30.) von dem Deichinspektor eingeholt und demnächst zur Ausführung gebracht werden.

§. 42.

Die Ausführung der von dem Deichamte oder von der Regierung beschlossenen Bauten ist von dem Deichinspektor zu leiten.

Auch die laufende Beaufsichtigung und Unterhaltung der Deiche, Gräben, Schleusen, Uferdeckwerke und Pflanzungen erfolgt unter der Leitung des Deichinspektors.

Die Unterbeamten, Deichschulzen, Wach- und Hülfsmannschaften haben dabei und insbesondere bei der Vertheidigung gegen Wassergefahr die Anweisungen des Deichinspektors pünktlich zu befolgen.

Innerhalb der etatsmäßigen Unterhaltungsfonds und der genehmigten Anschläge kann der Deichhauptmann zur Vereinfachung des Geschäfts bestimmte Summen dem Deichinspektor zur Disposition stellen, bis zu deren Höhe die Deichkasse auf Anweisung des Deichinspektors Zahlung zu leisten hat.

Die Auszahlung der Gelder darf in keinem Falle durch den Deichinspektor erfolgen.

Der halbjährigen Schau muß der Deichinspektor beivohnen.

§. 43.

In dringenden Fällen, wenn unvorhergesehene Umstände Arbeiten nothwendig machen, deren Ausführung ohne Gefährdung der Sozietätsszwecke nicht aufgeschoben werden kann, ist der Deichinspektor befugt und verpflichtet, die Arbeiten unter seiner Verantwortlichkeit anzuordnen.

Er muß aber die getroffenen Anordnungen und die Gründe, welche die unverzügliche Ausführung

werehung der Zwecke des Spolnietwa ani zaniechać ani odłożyć nie wolno, decyzya Regencyi (cf. §. 30.) od inspektora grobelnego zasięgnięta i potēm wykonana być musi.

§. 42.

Inspektor grobelny przewodniczy wykonaniu budowli od urzędu grobelnego albo od Regencyi uchwalonych.

Również bieżący dozór i utrzymywanie grobli, rowów, słuz, dzieł pokrycia brzegów i plantacyi pod przewodnictwem inspektora grobelnego nastąpi.

Urzędnicy niżsi, ławnicy grobelni, ludzie do straży i pomocy przytēm, a w szczególności przy obronie ku wezbraniu wody rozporządzeniom inspektora grobelnego punktualnie posłuszni być muszą.

Wśród etatowych funduszów do utrzymywania i anszlagów potwierdzonych naczelnik grobelny celem spojedynczenia czynności pewne sumy inspektorowi grobelnemu do dyspozycyi pozostawić może, aż do których ilości kasa grobelna na asygnacyą inspektora grobelnego zapłatę ma uiszczać.

Wyplata pieniędzy w żadnym przypadku przez inspektora grobelnego nie ma nastąpić.

Przy lustracyi półrocznej inspektor grobelny przytomnym być musi.

§. 43.

W przypadkach naglących, jeżeli nieprzewidziane okoliczności roboty potrzebnymi czynią, których wykonanie bez nadwerehunga celów spolnietwa odłożonēm być nie może, inspektor grobelny jest mocen i obowiāzany, roboty pod własną odpowiedzialnością rozporządzić.

Powinien jednakowoż rozporządzenia wydane i powody, które niezwłoczne wykonanie

nothwendig machen, gleichzeitig dem Deichhauptmann und, wenn Letzterer sich nicht einverstanden erklären sollte, der Regierung anzeigen.

Dieselbe Anzeige ist der nächsten gewöhnlichen Versammlung des Deichamtes zu machen. Können die Ausgaben aber aus den laufenden Jahreseinnahmen der Deichkasse nicht bestritten werden, so muß das Deichamt in kürzester Frist außerordentlich berufen werden, um von der Sache Kenntniß zu erhalten und über die Beschaffung der erforderlichen Geldmittel zu beschließen.

3. Deichrentmeister.

§. 44.

Der Deichrentmeister, welcher zugleich die Stelle eines Deichsekretärs versehen kann, wird von dem Deichamt im Wege eines kündbaren Vertrages gegen Bewilligung einer Prozenteinnahme von den gewöhnlichen Deichkassenbeiträgen, sowie unter der Verpflichtung zur Kau-tionsbestellung angenommen.

§. 45.

Der Deichrentmeister verwaltet die Deichkasse und führt das Deichkataster.

Er hat insbesondere:

- a) die Statsentwürfe nach den Anweisungen des Deichhauptmanns aufzustellen;
- b) die sämtlichen Einnahmen der Deichkasse einzuziehen, die Restantenlisten zu fertigen und dem Deichhauptmann vorzulegen;
- c) die gewöhnlichen und außerordentlichen Zahlungen aus der Deichkasse nach den Anweisungen des Stats und des Deichhauptmanns zu bewirken; er hat namentlich auch die Gelder an die Lohnarbeiter auf den Baustellen zu zahlen und darf sich hierbei nur mit Genehmigung des Deichhauptmanns durch die Deichschulzen vertreten lassen;

potrzebném czynią, równocześnie naczelnikowi grobelnemu, a gdyby tenże na to się nie zgodził, Regencyi donieść.

Toż samo doniesienie najbliższemu zwyczajnemu zgromadzeniu urzędu grobelnego ma być uczynione. Jeżeli wydatki z bieżących rocznych dochodów kasy grobelnej opędzone być nie mogą, natenczas urząd grobelny w najkrótszym czasie nadzwyczajnie ma być zwołanym, aby zabrać o sprawie wiadomość i względem obmyślenia potrzebnych środków pieniężnych uchwalić.

3. Rentmistrz grobelny.

§. 44.

Rentmistrz grobelny, który zarazem miejscem sekretarza grobelnego zawiadywać może, od urzędu grobelnego w drodze wypowiedzianej umowy z przyzwoleniem intraty procentowej od zwyczajnych składek kasy grobelnej, jako też pod obowiązkiem złożenia kaucyi przyjętym zostanie.

§. 45.

Rentmistrz grobelny zawiaduje kasą grobelną i prowadzi kataster grobelny.

Ma w szczególności:

- a) wedle rozkazów naczelnika grobelnego projekta etatowe wypracować;
- b) wszelkie dochody kasy grobelnej ściągnąć, rejestra resztujących wypracować i naczelnikowi grobelnemu przedłożyć;
- c) zwyczajne i nadzwyczajne wypłaty z kasy grobelnej wedle rozporządzeń etatu i naczelnika grobelnego skutecznie; mianowicie do wypłacania pieniędzy robotnikom najemnym na miejscu budowli jest obowiązany i wolno mu tutaj tylko z przyzwoleniem naczelnika grobelnego przez ławników grobelnych kazać się zastępować;

- d) die jährliche Deichkassenrechnung zu legen;
- e) das Deichkataster nach den Dekreten des Deichhauptmanns (§. 35.) zu berichtigen;
- f) wenn er zugleich Deichsekretair ist, die Expeditions-, Kanzlei- und Registratur-Geschäfte zu besorgen und die Protokolle bei den Deichschauhen und Deichamtsversammlungen zu führen.

4. Unterbeamte.

§. 46.

Die erforderlichen Unterbeamten — als Dammmeister oder Wallmeister für die spezielle Beaufsichtigung der Arbeiter, der Deiche, Gräben, Schleusen und Grundstücke des Verbandes — werden von dem Deichhauptmann nach Anhörung des Deichamtes gewählt und angestellt. Das Deichamt bestimmt die Zahl und den Geschäftskreis dieser Beamten und beschließt, ob die Anstellung auf Kündigung, auf eine bestimmte Reihe von Jahren, oder auf Lebenszeit erfolgen soll.

§. 47.

Zu diesen Posten sollen nur solche Personen berufen werden, von deren hinreichender technischer Kenntniß und Uebung sich der Deichinspektor versichert hat, die vollkommen körperlich rüstig sind und die gewöhnlichen Elementar-Kenntnisse insoweit besitzen, daß sie eine verständliche schriftliche Anzeige erstatten und eine einfache Verhandlung aufnehmen, auch eine gewöhnliche Lohnrechnung führen können.

5. Deichschulzen.

§. 48.

Der Deichhauptmann theilt nach Anhörung des Deichamtes die Deiche in vier Aufsichtsbezirke. Für jeden Bezirk werden zwei Deichschulzen aus der Zahl der Deichgenossen auf sechs Jahre

- d) także roczny rachunek kasy grobelnej złożyć;
- e) kataster grobelny według dekretów naczelnika grobelnego sprostować (§. 35.);
- f) jeżeli jest zarazem sekretarzem grobelnym, czynności ekspedycji, kancelaryi i registratury załatwić i protokoły przy lustracyach grobelnych i przy zebraniach urzędu grobelnego prowadzić.

4. Urzędnicy niżsi.

§. 46.

Potrzebni urzędnicy niżsi, — jako to tammi-strze lub walmistrze dla specyjalnego dozоровania nad robotnikami, groblami, rowami, słuzami i gruntami towarzystwa — od naczelnika grobelnego po słuchaniu urzędu grobelnego obrani i umieszczeni będą. Urząd grobelny oznaczy liczbę i czynność tych urzędników i stanowi, czy umieszczenie na wypowiedzenie, na pewną liczbę lat albo na czas życia ma nastąpić.

§. 47.

Na to miejsce powołane być mogą tylko takie osoby, o których inspektor grobelny się przekonał, iż posiadają dostateczną techniczną wiadomość i wprawę, które są cielesnie silne i zwyczajnie wiadomości elementarne tak dalece posiadają, iż zrozumiałe piśmienne doniesienie zrobić i pojedynczą czynność spisać, również zwyczajny rachunek najemników prowadzić potrafią.

5. Ławnicy grobelni.

§. 48.

Naczelnik grobelny podzieli po słuchaniu urzędu grobelnego groble na cztery obwody dozorcze. Dla każdego obwodu dwaj ławnicy z liczby spółników grobelnych na sześć lat od

vom Deichamte erwählt und vom Deichhauptmann bestätigt. Mitglieder des Deichamtes — mit Ausnahme des Deichhauptmanns und Deichinspektors — können auch zu Deichschulzen ernannt werden. Die Deichschulzen sind Organe des Deichhauptmanns und Deichinspektors und verpflichtet, ihren Anordnungen Folge zu leisten, namentlich in den örtlichen Geschäften des Bezirks dieselben zu unterstützen.

§. 49.

Die Deichschulzen haben in ihren Bezirken im gewöhnlichen Laufe der Verwaltung eine Mitaufsicht über den Zustand der Deiche und sonstigen Sozietätsanlagen zu führen; sie haben von deren Zustand fortwährend Kenntniß zu nehmen, den Deich- und Grabenschauen in ihrem Bezirke und den benachbarten Bezirken beizuwohnen und die bemerkten Mängel, sowie auch Anträge und Beschwerden von Deichgenossen ihres Bezirks dem Deichhauptmann oder Inspektor anzuzeigen. Sie können von dem Deichhauptmann und resp. dem Deichinspektor mit Führung und Aufnahme einfacher Untersuchungen und Verhandlungen, und bei vorkommenden Bauten mit der Kontrolle der Unterbeamten und Arbeiter, mit der Abnahme der zu liefernden Baumaterialien, sowie mit der Ablohnung der Arbeiter auf der Baustelle beauftragt werden.

§. 50.

Sobald die Größe der Gefahr bei Eisgang oder Hochwasser die Bewachung der Dämme oder das Aufbieten der Naturalleistungen nothwendig macht, sind die Deichschulzen unter Leitung des Deichinspektors dazu berufen, innerhalb ihres Bezirks die Hilfsleistungen der Wachmannschaften und Deichgenossen zu ordnen und zu leiten, für die Beschaffung der erforderlichen Schutzmaterialien zu sorgen und die Bewachung der Deiche zu kontrolliren.

urzędu grobelnego obrani a od naczelnika grobelnego potwierdzeni zostaną. Członkowie urzędu grobelnego, wyjawszy naczelnika grobelnego i inspektora grobelnego, również ławnikami grobelnymi mianowani być mogą. Ławnicy grobelni są organa naczelnika grobelnego i inspektora grobelnego i obowiązani, rozporządzeniom takowych być posłuszni, mianowicie w czynnościach miejscowych obwodu takowych wspierać.

§. 49.

Ławnicy grobelni mają w swoich obwodach w zwyczajnym biegu administracyi spółdozor nad stanem grobel i innych zakładów towarzystwa prowadzić; o stanie takowych ciągle mieć wiadomość i lustracyom grobel i rowów w swoim obwodzie i w obwodach sąsiednich być przytomnymi i spostrzeżone uszkodzenia, jako też wnioski i zażalenia spółników grobelnych swego obwodu naczelnikowi grobelnemu albo inspektorowi przedstawiać. Przez naczelnika grobelnego i resp. przez inspektora grobelnego prowadzenie i spisanie pojedynczych śledztw i czynności, a przy zachodzących budowaniach kontrola nad urzędnikami niższymi i robotnikami, odbieranie dostawionych materiałów budowniczych, jako też wypłacanie robotników na miejscu budowy ławnikom grobelnym polecane być może.

§. 50.

Skoro gwałt niebezpieczeństwa w razie biegu kry albo wezbrania wody strzeżenie tamów albo zapozwanie pomocy in natura, potrzebném uczyni, natenczas ławnicy grobelni pod przewodnictwem inspektora grobelnego są do tego powołani, aby wpośród swych obwodów prace pomocnicze strażników i spółników grobelnych rozporządzić i kierować, o obmyśleniu potrzebnych materiałów ochronnych mieć staranie i strażę grobel kontrolować.

6. Das Deichamt.

§. 51.

Das Deichamt hat über alle Angelegenheiten des Deichverbandes zu beschließen, soweit dieselben nicht ausschließlich dem Deichhauptmann oder dem Deichinspektor überwiesen sind. Die von dem Deichamte gefaßten Beschlüsse sind für den Deichverband verpflichtend; die Ausführung der gefaßten Beschlüsse erfolgt durch den Deichhauptmann.

Die Mitglieder des Deichamtes sind an keinerlei Instruktionen oder Aufträge der Wähler und der Wahlbezirke gebunden.

Das Deichamt kontrollirt die Verwaltung. Es ist daher berechtigt, sich von der Ausführung seiner Beschlüsse und der Verwendung aller Einnahmen des Verbandes Ueberzeugung zu verschaffen. Es kann zu diesem Zwecke die Akten einsehen und Ausschüsse aus seiner Mitte ernennen.

§. 52.

Das Deichamt besteht aus acht Mitgliedern, nämlich:

- a) dem Deichhauptmann oder dessen Stellvertreter als Vorsitzenden,
- b) dem Deichinspektor und
- c) sechs nach den Vorschriften des folgenden Abschnitts berufenen Repräsentanten der Deichgenossen.

§. 53.

Das Deichamt versammelt sich alle Jahre regelmäßig zweimal, im Anfange Juni und November. Im Falle der Nothwendigkeit kann das Deichamt von dem Deichhauptmann außerordentlich berufen werden. Die Berufung muß erfolgen, sobald es von einem Viertel der Mitglieder verlangt wird.

Jahrgang 1852. (Nr. 3676.)

6. Urząd grobelny.

§. 51.

Urząd grobelny stanowi względem wszelkich spraw towarzystwa grobelnego, o ile takowe wyłącznie naczelnikowi grobelnemu albo inspektorowi grobelnemu nie są przekazane. Uchwały od urzędu grobelnego ustanowione mają moc obowiązującą dla towarzystwa grobelnego; wykonanie uchwał ustanowionych nastąpi przez naczelnika grobelnego.

Członkowie urzędu grobelnego nie są wiązani do żadnych instrukcyi albo poleceń ze strony wyborców i obwodów wyborczych.

Urząd grobelny kontroluje administracyą. Ma zatem prawo, się przekonać o wykonaniu swych uchwał i obróceniu wszelkich dochodów towarzystwa. Na ten cel może akta przeglądać i komitety ze swego grona mianować.

§. 52.

Urząd grobelny składa się z ośmiu członków, a to:

- a) z naczelnika grobelnego albo ze zastępcy tegoż, jako przewodniczącego,
- b) z inspektora grobelnego, i
- c) sześciu reprezentantów spółników grobelnych, którzy wedle przepisów następującego rozdziału obrani będą.

§. 53.

Urząd grobelny zgromadza się co rok regularnie dwa razy, na początku Czerwca i Listopada. W przypadku potrzeby urząd grobelny od naczelnika grobelnego nadzwyczajnie zwołany być może. Zwołanie nastąpić musi, skoro od czwartej części członków żądaniem zostanie.

[157]

§. 54.

Die Art und Weise der Zusammenberufung wird von dem Deichamte ein- für allemal festgestellt. Die Zusammenberufung erfolgt unter Angabe der Gegenstände der Verhandlung; mit Ausnahme dringender Fälle muß dieselbe wenigstens sieben freie Tage vorher statt haben.

§. 55.

Das Deichamt kann nur beschließen, wenn mehr als die Hälfte seiner Mitglieder, mit Einschluß des Vorsitzenden, zugegen sind. Eine Ausnahme hiervon findet statt, wenn das Deichamt, zum dritten Male zur Verhandlung über denselben Gegenstand zusammenberufen, dennoch nicht in genügender Anzahl erschienen ist. Bei der zweiten und dritten Zusammenberufung muß auf diese Bestimmung ausdrücklich hingewiesen werden.

§. 56.

Die Beschlüsse werden nach Stimmenmehrheit gefaßt. Jedes Mitglied hat gleiches Stimmrecht. Bei Stimmengleichheit entscheidet die Stimme des Vorsitzenden.

§. 57.

An Verhandlungen über Rechte und Pflichten des Deichverbandes darf derjenige nicht Theil nehmen, dessen Interesse mit dem des Verbandes in Widerspruch steht. Kann wegen dieser Ausschließung selbst mit Hülfe der Stellvertreter eine beschlußfähige Versammlung nicht gehalten werden, so hat der Deichhauptmann oder, wenn auch dieser aus dem vorgedachten Grunde theilhaftig ist, die Regierung für die Wahrung der Interessen des Deichverbandes zu sorgen und nöthigenfalls einen besonderen Vertreter für denselben zu bestellen.

§. 54.

Sposób zwołania od urzędu grobelnego raz na zawsze ustanowionym zostanie. Zwołanie nastąpi z podaniem przedmiotów czynności; wyjąwszy naglące przypadki takowe przynajmniej siedm wolnych dni wprzódy miejsce mieć musi.

§. 55.

Urząd grobelny tylko natenczas uchwalić może, jeżeli więcej niżeli połowa jego członków włącznie przewodniczącego są przytomni. Wyjątek od tego ma miejsce, jeżeli urząd grobelny po trzeci raz do rozprawy względem tego samego przedmiotu zwołanym został, jednakowoż w liczbie dostatecznej się nie stawili. Po powtórniem i trzeciém zwołaniu postanowienie niniejsze wyraźnie wykazaném być musi.

§. 56.

Uchwały stanowią się wedle większości głosów. Każdy członek ma równe prawo głosowania. Przy równości głosów stanowi głos przewodniczącego.

§. 57.

Przy czynnościach względem praw i obowiązków towarzystwa grobelnego nie wolno temu mieć udział, którego interes z interesem towarzystwa stoi w sprzeczności. Jeżeli dla takiego wykluczenia nawet za pomocą zastępców zgromadzenie usposobione do stanowienia uchwał odbywać się nie może, natenczas naczelnik grobelny, a jeżeli również tenże z powyżej wymienionego powodu jest interesentem, Regencya staraniem spraw towarzystwa grobelnego ma się zająć, a w razie potrzeby osobnego zastępcę dla takowych mianować.

§. 58.

Die Beschlüsse des Deichamtes und die Namen der dabei anwesend gewesenen Mitglieder sind in ein besonderes Buch einzutragen.

Sie werden von dem Vorsitzenden und wenigstens drei Mitgliedern unterzeichnet. Die Stelle der letzteren kann ein von dem Deichamte gewählter, in einer Deichamtssitzung hierzu von dem Deichhauptmann vereideter Protokollführer vertreten.

§. 59.

Das Deichamt beschließt insbesondere:

- a) über die zur Erfüllung der Sozietätszwecke (§§. 1—4.) nothwendigen oder nützlichen Einrichtungen, über die Bauanschläge und die erforderlichen Ausgaben, über außerordentliche Deichkassenbeiträge und etwanige Anleihen (cfr. §§. 34. 40. 43.);
- b) über Berichtigungen des Deichkatasters (§§. 11. und 12.);
- c) über Erlass und Stundung der Deichkassenbeiträge (§§. 13—15.);
- d) über die Repartition der Naturalhülfsleistungen (§. 19.);
- e) über die Vergütungen für abgetretene Grundstücke und Entnahme von Materialien (§. 26.);
- f) über Geschäftsanweisungen für die Deichbeamten (§. 28.);
- g) über die Wahl des Deichhauptmanns, seines Stellvertreters, des Deichinspektors, des Deichrentmeisters und der Deichschulzen (§§. 32. 39. 44. 48.), sowie über die Zahl der Unterbeamtenstellen (§. 46.);
- h) über die den Beamten des Deichverbandes zu gewährenden Besoldungen, Pensionen, Diäten oder Remunerationen für baare Auslagen;

§. 58.

Uchwały urzędu grobelnego i nazwiska przytomnych przytém członków do osobnej księgi zapisać należy.

Takowe będą podpisane od przewodniczącego i przynajmniej trzech członków. Miejsce tych ostatnich od urzędu grobelnego obrany, w posiedzeniu urzędu grobelnego od naczelnika grobelnego na to pod przysięgą zobowiązany protokulista zastępować może.

§. 59.

Urząd grobelny stanowi w szczególności:

- a) względem niezbędnych albo potrzebnych do wypełnienia celów towarzystwa (§§. 1. aż do 4.) urządzeń, względem anszlagów budowniczych i potrzebnych wydatków, względem nadzwyczajnych składek do kasy grobelnej i jakichkolwiek pożyczek (cfr. §§. 34. 40. 43.);
- b) względem sprostowania katastru grobelnego (§§. 11. i 12.);
- c) względem uwolnienia od składek do kasy grobelnej i dylacyi (§§. 13. aż do 15.);
- d) względem repartycyi pomocy osobistych (in natura) (§. 19.);
- e) względem wynagrodzenia za odstapione grunta i wybieranie materyałów (§. 26.);
- f) względem regulaminów czynności dla urzędników grobelnych (§. 28.);
- g) względem wyboru naczelnika grobelnego, jego zastępcy, inspektora grobelnego, rentmistrza grobelnego i ławników grobelnych, (§§. 32. 39. 44. 48.), jako też względem liczby urzędników niższych (§. 46.);
- h) względem mających być udzielonemi urzędnikom towarzystwa grobelnego salaryi, pensyi, dyet albo remuneracyi za gotowe wydatki;

- i) über die Benutzung der Grundstücke und des sonstigen Vermögens des Deichverbandes;
- k) über den jährlichen Etat der Deichkasse und die Decharge der Rechnungen;
- l) über Verträge und Vergleiche, welche Gegenstände von fünfzig Thalern oder mehr betreffen (§. 33. d.).

§. 60.

Die Genehmigung der Regierung ist erforderlich:

- a) zu Beschlüssen über die Kontrahirung neuer Anleihen, wobei die Mittel zur regelmäßigen Verzinsung und Tilgung der Schuld jedesmal festzustellen sind;
- b) zu den Projekten über den Bau neuer Deiche und Schleusen, über die Erhöhung, Verlegung oder Abtragung von Deichen, und über den Verschluß von Deichbrüchen;
- c) zur Veräußerung von Grundstücken des Verbandes;
- d) zu den Beschlüssen über die Remuneration des Deichhauptmanns und Deichinspektors.

Sollte das Deichamt ganz ungenügende Besoldungen und Remunerationen bewilligen, so können dieselben von der Regierung nöthigenfalls erhöht werden.

§. 61.

Die Repräsentanten der Deichgenossen im Deichamte wählen jährlich zwei Deputirte, welche der ganzen Deich- und Grabenschau beiwohnen müssen. Jeder der übrigen Repräsentanten kann der Schau ebenfalls beiwohnen.

Die Repräsentanten sind befugt und verpflichtet, als Bezirksvertreter auch außerhalb der Sitzungen des Deichamtes die Interessen des Deichverbandes zu überwachen, die Unterbeamten zu kontrolliren und die wahrgenommenen Mängel,

- i) względem użytkowania gruntów i innego majątku towarzystwa grobelnego;
- k) względem rocznego etatu kasy grobelnej i pokwitowania rachunków;
- l) względem umów i ugód, dotyczących się przedmiotów pięćdziesięciu talarów i więcej (§. 33. d.).

§. 60.

Przyzwolenie Regencyi jest potrzebném:

- a) do uchwał względem zaciągnięcia nowych pożyczek, przyczem środki do regularnego opłacania prowizyi i umorzenia długu za każdą razą mają być ustanowione;
- b) do projektów względem budowy nowych grobel i słuz, względem podwyższenia, zmiany i zniesienia grobel i względem reparacyi zerwanych grobel;
- c) do sprzedaży gruntów towarzystwa;
- d) do uchwał względem remuneracyi naczelnika grobelnego i inspektora grobelnego.

Gdyby urząd grobelny zupełnie niewystarczające salarye i remuneracye miał ustanowić, natenczas takowe w razie potrzeby przez Regencyą podwyższone być mogą.

§. 61.

Reprezentanci spółników grobelnych w urzędzie grobelnym obierają rocznie dwóch deputowanych, którzy przy całej lustracyi grobel i rowów przytomni być muszą. Każdy z drugich reprezentantów grobelnych przy lustracyi również przytomnym być może.

Reprezentanci mają prawo i są obowiązani jako zastępcy obwodowi również prócz w posiedzeniach urzędu grobelnego czuwać nad interesami towarzystwa grobelnego, urzędników niższych kontrolować i spostrzeżone

sowie die Wünsche der Deichgenossen ihres Bezirks, dem Deichhauptmann oder dem Deichamte vorzutragen.

Sechster Abschnitt.

Wahl der Vertreter der Deichgenossen bei dem Deichamte.

§. 62.

Bei dem Deichamte führen die Dominien Pramsen und Schwanowitz je Eine Stimme.

Es wählen ferner zum Deichamte die Deichgenossen der Gemeinde Pramsen	2
die der Gemeinden Schwanowitz und Koppen zusammen	1
die der Gemeinde Schönau	1
in Summa	4

Abgeordnete, deren jeder Eine Stimme führt, und eben so viel Stellvertreter.

In Pramsen wählen diejenigen Wirths, welche über 40 Morgen deichpflichtige Grundstücke besitzen, mit gleichem Stimmrecht Einen, die übrigen Deichgenossen ebenfalls mit gleichem Stimmrecht einen zweiten Abgeordneten und resp. Stellvertreter. In Schwanowitz und Koppen aber und ebenso in Schönau hat jeder Besitzer eines deichpflichtigen Grundstücks gleiches Stimmrecht bei der Wahl des Deputirten und Stellvertreters.

Die absolute Stimmenmehrheit entscheidet für die Wahl des Abgeordneten und Stellvertreters in jedem Wahlbezirk. Die Wahl findet für einen sechsjährigen Zeitraum statt. Alle drei Jahre scheiden zwei Deputirte und eben so viel Stellvertreter aus, welche das erste Mal durch das Loos, später durch das Dienstalter bestimmt und durch neue Wahlen ersetzt werden. Die Ausscheidenden können wieder gewählt werden. Wählbar ist jeder großjährige Deichgenosse, welcher den Vollbesitz der bürgerlichen Rechte nicht durch rechtskräftiges Urtheil verloren hat

uszkodzenia jako też życzenia spółników grobelnych swego obwodu naczelnikowi grobelnemu albo urzędowi grobelnemu przedstawiać.

Rozdział szósty.

Wybór zastępców spółników grobelnych przy urzędzie grobelnym.

§. 62.

Przy urzędzie grobelnym ma dominium Pramsen i Schwanowitz każde jeden głos.

Do urzędu grobelnego spółnicy grobelni gminy Pramsen obierają	2
gmin Schwanowitz i Koppen razem	1
i gminy Schoenau	1
w ogóle	4

deputowanych, z których każdy ma jeden głos, i również tyle zastępców.

W Pramsen obierają ci gospodarze, którzy przeszło 40 mórg gruntu grobelnego posiadają, z równym prawem głosowania, jednego, drudzy spółnicy grobelni z równym prawem głosowania drugiego deputowanego i resp. zastępcę. W Schwanowitz i Koppen i również w Schoenau ma każdy posiadacz gruntu grobelnego toż samo prawo głosowania przy wyborze deputowanego i zastępcy.

Absolutna większość głosów stanowi co do wyboru deputowanego i zastępcy w każdym obwodzie wyborczym. Wybór następuje na sześć lat. Co trzy lata występuje dwóch deputowanych i również tyle zastępców, którzy pierwszorzazem a później przez starszeństwo oznaczeni i przez nowe wybory uzupełnieni zostaną. Występujący znów obrani być mogą. Obieralnym jest każdy pełnoletni spółnik grobelny, który pełnego dzierżenia praw obywatelskich prawomocnym wyrokiem nie utracił i nie jest urzędnikiem niższym towarzystwa.

und nicht Unterbeamter des Verbandes ist. Mit dem Aufhören der Wählbarkeit verliert die Wahl ihre Wirkung. Vater und Sohn, sowie Brüder, dürfen nicht zugleich Mitglieder des Deichamtes sein. Sind dergleichen Verwandte zugleich gewählt, so wird der Ältere allein zugelassen.

§. 63.

Stimmfähig bei der nach dem vorigen Paragraphen vorzunehmenden Wahl ist jeder großjährige Besitzer eines deichpflichtigen Grundstücks, welcher mit seinen Deichfassenbeiträgen nicht im Rückstande ist und den Vollbesitz der bürgerlichen Rechte nicht durch rechtskräftiges Urtheil verloren hat. Auch Pfarren, Kirchen, Schulen und andere moralische Personen, desgleichen Frauen und Minderjährige, haben Stimmrecht für ihre deichpflichtigen Grundstücke und dürfen dasselbe durch ihre gesetzlichen Vertreter oder durch Bevollmächtigte ausüben.

Anderer Besitzer können ebenfalls ihren Zeitpächter, ihren Gutsverwalter, oder einen anderen stimmfähigen Deichgenossen zur Ausübung ihres Stimmrechts bevollmächtigen.

Gehört ein Grundstück mehreren Besitzern gemeinschaftlich, so kann nur einer derselben im Auftrage der Uebrigen das Stimmrecht ausüben.

§. 64.

Die Liste der Wähler jedes Wahlbezirks wird von dem Deichhauptmann und bis dahin, daß dieser gewählt ist, von dem Deichregulierungs-Kommissarius aufgestellt. Den Wahlkommissarius ernennt die Regierung zu Breslau.

Die Liste der Wähler wird vierzehn Tage lang in einem oder mehreren zur öffentlichen Kenntniß gebrachten Lokalen offen gelegt.

Während dieser Zeit kann jeder Betheiligte Einwendungen gegen die Richtigkeit der Liste bei dem Wahlkommissarius erheben. Die Entschei-

Zustimmung der Obierlichkeit der Wahltracirung. Ojcu i synowi, jako też braciom, nie wolno razem być członkami urzędu grobelnego. Jeżeli w tej mierze pokrewnieni razem są obrani, natenczas najstarszy sam dopuszczonym zostanie.

§. 63.

Zdolnym do głosowania przy wyborze wedle paragrafu uprzedniego jest każdy pełnoletni posiadiciel gruntu grobelnego, który ze swojemi składkami do kasy grobelnej nie jest w zaległości i pełnego dzierżenia praw obywatelskich prawomocnym wyrokiem nie utracił. Również probostwa, kościoły, szkoły i inne moralne osoby, jako też kobiety i nieletni mają prawo głosowania za ich grobelnie obowiązującą posiadłość gruntową i wolno im takowe przez prawnych zastępców albo przez pełnomocników wykonać.

Inni dzierzyciele mogą również swego dzierzawcę, administratora albo innego spółnika grobelnego zdolnego do głosowania, celem wykonania prawa głosowania upelnomocnić.

Jeżeli grunt do kilku posiadzicieliw spólnie należy, natenczas tylko jeden z nich w poleceniu drugich prawo głosowania wykonać może.

§. 64.

Spis wyborców każdego obwodu wyborczego od naczelnika grobelnego, a dopóki tenże nie jest obrany, od komisarza regulowania grobli wypracowanym zostanie. Komisarza wyborczego mianuje Regencya w Wroclawiu.

Spis wyborców czternaście dni otwarcie wyłożonym zostanie w jednym albo w kilku lokalach do publicznej wiadomości podanych.

Pod ten czas każdemu interesentowi wolno, zarzuty przeciwko prawdziwości spisu u komisarza wyborczego zanieść. Deczyza nad zarzu-

ding über die Einwendungen und die Prüfung der Wahlen steht dem Deichamte zu.

§. 65.

Im Uebrigen sind bei dem Wahlverfahren, sowie in Betreff der Verpflichtung zur Annahme unbeförderter Stellen, die Vorschriften über die Gemeindevahlen analogisch anzuwenden.

§. 66.

Der Stellvertreter nimmt in Krankheits- und Behinderungsfällen des Repräsentanten dessen Stelle ein und tritt für ihn ein, wenn der Repräsentant während seiner Wahlzeit stirbt, den Grundbesitz in der Niederung aufgibt oder seinen bleibenden Wohnsitz an einem entfernten Orte wählt.

Allgemeine Bestimmung.

§. 67.

Abänderungen des vorstehenden Deichstatuts können nur unter landesherrlicher Genehmigung erfolgen.

Urkundlich unter Unserer Höchstseigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichem Insignel.

Gegeben Potsdam, den 29. November 1852.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

v. d. Heydt. Simons. v. Westphalen.

tami i rozpoznawanie nad wyborami należy do urzędu grobelnego.

§. 65.

Zresztą przy postępowaniu wyborczém, jako też względem obowiązku do przyjęcia miejsc bezpłatnych przepisy dotyczące się wyborów gminnych analogicznie zastosowane być mają.

§. 66.

Zastępca w przypadkach choroby i przeszkody reprezentanta zajmuje jego miejsce i wstępuje za niego, jeżeli reprezentant grobelny podczas swego wyboru umarł, posiadłość gruntową w nizinie opuścił, albo pomieszkanie pewne w odległym miejscu zabrał.

Powszechnie postanowienie.

§. 67.

Zmiany poprzedniego statutu grobelnego tylko za Monarszém przyzwoleniem mogą nastąpić.

Na dowód Nasz Najwyższy Własnoręczny podpis i Królewska pieczęć wyciśniona.

Dan Poczdam, dnia 29. Listopada 1852.

(L. S.) Fryderyk Wilhelm.

von der Heydt. Simons. Westphalen.

Redigirt im Bureau des Staats-Ministeriums.

Berlin, gedruckt in der Königl. Geheimen Ober-Hofbuchdruckerei.
(Rudolph Decker.)

Redagowano w Biórze Ministerstwa Stanu.

Berlin, czcionkami Królewskiej Tajnej Nadwornej drukarni.
(Rudolf Decker.)

